

Administratiunea
Tipografică:
Brazov, piața mare Nr. 22
Selecții notabile nu se pri-
mesec. Manuscrisurile nu se re-
tornază!

Birourile de abonații:
Brazov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primesc în Viena
Indolff, Moser, Haasenstein & Vogler
(de la Moscova), Venzel, Schickel, A. J. J. J.
Benedict, M. Dukes, A. Oppel, J. J. J.
Wagner; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mares, Eckstein, Bernat;
în Frankfurt: G. L. Damb; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
armonioasă pe o coloană 8 cr.
și 80 cr. simbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarif și învoială.
Mediane pe pagina III. o
serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Gazeta” este în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.

Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plădi
înainte.

Nr. 212.

Brașov, Mercuri, 25 Septembrie (7 Octombrie).

1891.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Octombrie 1891 st. vechiu
se deschide nou abonament, la care in-
vităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
să binevoască a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”

Brașov, 24 Septembrie v.

Sunt șase ani de zile, de când
mica societate maghiară din Ar-
deal a proclamat la Clușiu lupta
pe moarte ori viață în contra
individualității naționale a popo-
relor nemaghiare de pe terito-
riul acestei țări.

Proclamarea s'a făcut prin in-
temeiarea faimoasei societăți pen-
tru maghiarizarea Ardealului, cu-
noscută sub numirea de „Kultur-
egylet”, care este izvorul nesecat
al agitărilor în contra bunei
înțelegeri dintre cetățenii patriei
și prin care s'au mărit și perpe-
tuate certurile și rivalitățile na-
ționale.

Numai șase ani sunt, de când
s'a ivit pe lume acest „făturos” al
netoleranței naționale și etă că el
și-a și estins sinistrele sale aripă
peste nouăzeci și patru de comu-
ne ardelenesci.

Foile ungurești din capitală
și din provincie asigură, că nu
există astăzi punct, dela Carpați

pană la Adria, unde Kulturegylet-ul
se nu-și fi aflat sprijinitorii
și luptătorii săi inflacărați.

Și, grație fanatismului violent,
grație opresiunilor făcute asupra
societății și — mai grație în fine
și spiritului de volnicia al oște-
nilor acestei societăți: ei, deși
puțin la număr, au ajuns să
aibă astăzi, după un trecut
abia de șase ani, o avere de a-
prope un milion și peste șapte-
spre-zece mii de membri.

Se'nțelege, în suma de mai
sus sunt cuprinse și cele zece
mii de florenți ale Românilor din
comitatul Târnavei mici, precum
și alte sume mai mari și mai mē-
runte, stôrse direct ori indirect
de pe spinarea poporului nostru
contribuabil, ăr între membri
sunt a se socoti neapărat și toți
acei mărungi funcționari nema-
ghiar, pe cari sôrtea i-a făcut
mai mult ori mai puțin depen-
denți de despotismul mai ma-
rilor lor stăpânitori.

Tochmai de aceea, când am
reprodus cifrele de mai sus, nu
din jalusie le-am produs, căci
de averea câștigată prin aseme-
nea mijloce nici-odată nu vom
pute fi jalusi. Dér am produs
aceste cifre, pentru-că ele sunt
un rezultat al fanatismului de
rassă și sunt tot-odată un prea
serios avertisment la adresa
noastră.

Vedem, că fanatismul ad-
versarilor naționalității noastre
produce rezultate mari și în fața
acestei împrejurări ni-se impune
marea întrebare: ce rezistență am
opus și opunem noi acestui
monstru, care amenință indivi-
dualitatea noastră națională?

Ne aducem aminte, că mai
anii trecuți, când valurile Tisei se re-
versară ca un potop asupra Se-
ghedinului și nimiciră acest
neaoș oraș unguresc, Români ge-

neroși de dincóce și de dincolo de Car-
pați numai decât se puseră în miș-
care, se constituiră în comitete,
însenară colecte și cu sume fru-
mose de bani veniră în ajutorul
nenorociților Maghiari dela Se-
ghedin.

Dér ore unde pôte să existe
pentru viața noastră națională un
potop mai mare, de cum sunt
potopurile Kulturegylet-urilor un-
gurești? Și ore unde și câte co-
mitete s'au constituit între ge-
neroșii Români de dincóce și de
dincolo de Carpați pentru ajuto-
rarea nenorociților inundați de
aceste îngrozitoare potopuri?

Lăsăm răspunsul acestei in-
trebări la libera cugetare a fi-
căruia. Nu trebuie însă să uităm,
că pentru a pute opune rezistența
cuvinită adversarului tău, trebuie
să fi pătuns de același entu-
siasm.

Ațiunei, pentru a pute fi pa-
ralizată, trebuie să i-se opună a-
ceași reacțiune.

CRONICA POLITICĂ.

— 24 Sept. (6 Oct.)

Cehii tineri au ținut zilele tre-
cute o conferință la Praga, în care s'a
accentuat trei puncte, cari sunt dată-
toare de ton pentru atitudinea deputa-
ților tinerilor Cehi. Acele puncte sunt:
1) Promovarea ideii slavice în toate oes-
tiunile de politică internă și esternă. 2)
susținerea necondiționată la dreptul pu-
blic al Boemiei. 3) combaterea ener-
gică a punctațiunilor pactului dela
Viena.

Inmormântarea generalului Bou-
langer s'a făcut în 3 Octombrie. O mul-
țime mare de omeni au luat parte. Ro-
chefort, Deroulède, Laur, Millevoys și alți
conducători boulangiști au luat parte
la înmormântare. Pe siorul lui Bou-
langer s'au depus o mulțime de corone
cu colorile naționale franceze. Procesiu-
nea se puse în mișcare la 3 1/2 ore după

amiași. Poliția numai cu mare greutate
pută să țină ordine. Stradele pe unde
trece conductul funebru erau îndesuite
de mulțime. După ce siorul fu băgat
în gropă, apuă Deroulède stindardul
francesc și după ce-l îmbrățișă, lă a-
runcă în gropă dicându: „Adio, amice!”
Nu s'a ținut nici un discurs funebru.

Referitor la înmormântarea ge-
neralului Boulanger mai aflăm următo-
rele: Carul funebru, acoperit cu ne-
numerate corone, dintre cari unele de
dimensiuni foarte mari, era tras de doi
cai. După carul urma bulangisti. Intre
aceștia se afla și Henric Rochefort,
care sosise numai în ziua aceea din Os-
tende. Intre sutele de corone, se afla
una din partea boulangiștilor anarhiști,
apoi se vedeau coronele celor trei re-
gimente, în care servise Boulanger. Ro-
chefort după ce se depărtase dela în-
mormântare, fu aclamat de o mulțime
cu strigăte de: „Trăiesc Rochefort!
Trăiesc șeful partidei naționale!” Mul-
țimea, compusă din Francezi și Belgieni,
duseră pe Rochefort în triumf.

Intr'unul din numerii mai re-
centi, „Köln. Zig” publică, sub titlul
„lupta popoarelor” un remarcabil
prim articol, în care se dice, că pans-
lavismul, de care înainte de asta cu 30
de ani lumea zimbea, adă devenit o
putere atât de colosală, încât ține în
continuu neliniște Austro-Ungaria și
statele din Balcani, ăr Germania și
peste tot Europa întrăgă o amenință
continuu cu pericol. Tote acestea, dice
amintita foia, au eşit la ivelă cu
ocazia demonstrațiilor panslaviste dela
espoziția din Praga. Articolul apoi face
aspre imputări guvernului austriac, că
e slab; clerului catolic, că e orbit; și
Ungariei, că e indiferentă față cu ma-
chinațiunile. C'un fel de sinistră pro-
coia apoi spune, că se pôte, că gene-
rațiile viitoare vor gusta pacea, pentru
actualul popor german însă porțile
păcii sunt închise.

In 4 Octombrie s'a inaugurat în
Nizza monumentul lui Garibaldi, la

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Vieța și persoana lui Machiavelli.

Niccolo Machiavelli s'a născut în
Florența la 3 Mai 1469, dintr'o familie,
care din partea tatălui său se trăgea
dela vechiul neam al marchisilor
din Toscana. Machiavelli fusese o fa-
milia cu proprietăți foarte bogate apar-
tinzând partidei guelfice. Ei schimbă
însă prea bucuros mândra splendora a
proprietarilor de țără cu dreptul de
cetățen al cetății Florența, în care ei
ocupaseră adesea cea mai înaltă demni-
tate, cea de gonfaloniere al justitiei (do-
ge florentin). Familia însă scăpătase și
tatăl lui Machiavelli, Bernardo, juris-
consul și cassar al localității Maro An-
cona, trăia numai cu modestele venit
ale funcțiunei sale. Despre mama lui,
Bartolomea di Stefano Nelli, se dice că
ar fi avut talent poetic și deci și la
Machiavelli se adevărese odată mai
mult, că elementul din partea mamei
e un factor foarte influent în desvol-
tarea omenilor mari.

Persoana lui Machiavelli avea o es-
presiune nespuse de fină și semnificati-
vă, și secretarul florentin se presenta,

chiar și în esteriorul său, ca prototi-
pul unei personalități diplomatice. Mai
există încă portrete vechi italiene, și mai
ales de Augusto Branzio, de ale lui
Machiavelli, cari reprezintă pe acest
bărbat fin și svelt, cu tipul acesta
de tot caracteristic. Mioul său corp
subred cel puțin cuprinde numai cu o
mână, pare a fi capabil de o mlădiere
și întindere foarte elastică, își află însă
ținuta și punctul său de greutate în
craniul său admirabil de serios și cu-
getător, a cărui expresiune e de o for-
ță nespuse de mare. Capul și fața au
o formă ascuțită și lungureță, părul
său negru e neted, aproape lins și dat
înapoi de pe frumosa lui frunte de bă-
rbat cugetător, ăr fața, bărbia și buzele
sunt umbrite de o barbă bine îngrijită
și tunsă. Ochii lui, ceva cam infundați
sunt temerari și mari, apărați de pu-
ternice sprâncene, ei au o privire pē-
trunțitoare, pânditoare, care se ficeză
fără cruțare asupra obiectului său, cu
neîncredere și fără temere, dér aștep-
tându-se la toate și considerându toate
de posibile. O neîncredere plină de spirit
și caracteristică — care se ține în espre-
siunea cea mai nobilă, dér nu esclude

o trecere la răutate și amenințare, —
adumbresce întreaga fisioniomă cu tinte
și nuanțe admirabile. Nasul roman, pronunțat,
dér fină dezvoltat, îi dă feței sale
genială o expresiune firmă, în-
treprindătoare, ba chiar reală. O podobă
admirabilă este pentru acest bărbat
mâna lui nespuse de frumoasă, aproape
plină ca a unei femei, de o formă artis-
tică, care tradă în de nuanțele sale fine
și fisioniomice un spirit fin și pe mă-
iestrul eminent în arta espunerei.

Prima parte a vieții lui Machi-
avelli, până la intrarea sa în serviciul de
stat, e cooperată de un velt cu totul
întunecat și aflăm scire numai despre
relațiunile lui cu dascălul său, renumi-
tul Marcello Virgilio (propriu Adriani),
care era profesor de literatura grecescă
și latină în Florența, dér totodată și în
activitate ca bărbat de stat. Sub gu-
vernul cel nou din Florența, care se
instalase după alungarea Mediceilor,
Marcello Virgilio primise în republică
un însemnat post administrativ. Se
pare însă, că Machiavelli a studiat la
acel măiestru renumit mai multă poli-
tică, decât limbele vechi, pentru că în
aceste din urmă el n'a prea adus'o de-

parte. De altcum însă se pare, că el
deja în anul 1493 a lucrat în birou-
rile statului, după ce intrase în serviciu
la Marcello Virgilio în calitate de secre-
tar privat al său ajutor. Marcello se fo-
losi de zelul lui Machiavelli și la com-
punerea propriilor sale scrieri, deoarece
se susține, că citatele, ce se aflau în ele
să fiă de mâna lui Machiavelli. După
un noviciat de patru ani în afacerile
de stat, el a fost denumit în al
29 an al etății sale deja de cancelar
al cancelariei a doua și nemijlocit
după aceea de secretar al consiliului
de zece sau alte cuvinte, al guver-
nului republicei. Dascălul său înaintase
într'aceea la demnitatea unui mare can-
celor (Primario Cancelliere.)

Esilarea familiei Mediceilor, care
devenise din ce în ce mai despotică,
ajunse a fi un punct de plecare pen-
tru liberul stat florentin, deși Medi-
cei își întrebunțaseră enorma lor bo-
găție, acumulată prin un comerț fără
esemplu, pentru de a procura Floren-
nilor tot felul de favoruri și plăceri
și cu deosebire, pentru de a ridica ar-
tele și științele la un nivel mare și
splendid. Petru de Medici însă, incapa

care au luat parte o mulțime de oșpeți, între cari generalul Canzio și numeroși deputați italieni. La inaugurare d. *Ma-laussena*, primar în Nissa și deputații Raliberti și Borriglione au făcut un omagiu recunoșcător lui Garibaldi, pentru ajutoarele aduse Franciei în zilele nenorocite. Generalul Canzio a vorbit în numele familiei lui Garibaldi. El a spus, că Garibaldi însuși constatase, că niște inimici comuni au căutat să arunce bănueli între Franca și Italia evocându numele de Roma; trebuie să se respingă aceste bănueli ca odioase și contrare aspirațiilor și marelui misiunii a Franciei în această lume. D. Ranc, în numele întregii prese republicane franceze, respinge cu dispreț acuzarea adusă Republicii, că se gândește să restabilească puterea temporală a Papei. Presa independentă a celor două țări trebuie să împărtășe norii adunați în cele două părți ale Alpilor prin regretabilele exagerări. Să facă să înceteze neînțelegerile, să facă să înțeleagă, că interesele Italiei și ale Franciei nu sunt contradictorii. D. Rouvier a luat apoi cuvântul, pentru a reaminti cariera extraordinară a lui Garibaldi, carieră, ale cărei două puncte culminante, sunt Italia unificată și Roma capitală. Ministrul adăogă, că inaugurarea monumentului lui Garibaldi apropiă în aceeași pornire de admirație și de recunoștință, pe fiii celor două națiuni unite prin comunitatea rasei. Aceste sentimente sunt împărtășite de Franca înțregă, care nu poate să uite ajutorul adus de Garibaldi, țării în nenorocire. Discursul d-lui Rouvier a fost primit cu aplauze entusiaste și strigăte de „*Trăiește Republica! Trăiește Franca! Trăiește Italia!*“

SCRILE ȚILEI.

— 24 Sept. (6 Oct.)

Studentii sârbi în Grecia. Cetim în ziarul sârbesc „*Srbobran*“ din Agram: „La o întrunire a societății academice „Obilic“ din Belgrad, ținută în 16 Sept., profesorii dela școlile înalte au hotărât, ca la călătoria studenților în Grecia să iee parte întreaga *omladina* (tinerime) a școlilor înalte și spre acest scop s'au ales trei profesori, d-nii: Lozanic, Andonovic și Zoric ca conducători ai om-ladinei. Călătoria s'a fixat pe ziua e 12 (24) Octomvre, când vor pleca la drum și intru-cât se prevede din pregătirile ce se fac din partea grecă-că, primirea va fi frățescă și dintre cele mai strălucite, așa că visita va avea urmări norocoase pentru ambele părți. Dacă s'a dezvoltat acest plan al tinerimei și dacă el s'a realizat în parte între tinerimea sârbă, română și grecă, acesta se poate mulțumi activității zelose a profesorului dela școlile înalte și pre-

sidentului societății academice „Obilic“, d-lui Andonovic.“

Alegere de vicespan în Sibiu. În Dumineca trecută s'a săvârșit în Sibiu alegerea de vicespan. Candidații au fost protonotarul comitatensu Cornelu Tobiasu și Gustav Reissenberger. Celu dintăiu a înrunit 37 de voturi, er celu din urmă 137 de voturi, prin urmare a fost ales Gustav Reissenberger de vicespan. Acesta, după-oe depuse jurământul, ținut un discurs mai întâiu în limba maghiară, apoi în cea gemănă și română, în care a spus, că el va fi condus numai de legile țării și de dispozițiunile guvernului.

Sciri militare. Comandantele corpului 12 de armată br. Szveteney, a sosit er aici, pentru ca se inspecționeze regimentul 82 de infanterie și regimentul 1 de husari. — Batalionul 23 de vânători din Sibiu a plecat în noua sa garnisonă la Cajnica, în Bosnia.

Foc mare. În Brețou a fost Sâmbăta trecută un foc mare, care a mistuit 52 de case; pe lângă aceea a mai ars și șurți pline cu nutreț și bucate. Deputatul Neumann a trimis nenorociților 100 fl. pe cale telegrafică. Autoritățile comunale au cerut ajutorul dela guvern pentru cei nenorociți.

Nenorocire. Lui „N. P. Journal“ i se scrie: În Carlsburg lângă Pojonu s'a întâmplat în zilele aceste un caz nenorocit: anume bătrânul conte *Eszterhazy* s'a înecat în valurile Dunărei. El se întorcea acasă cu trăsura, mână de un băiatandru de 16 ani. Pe la 11 ore seara, mergând pe un drum dela marginea Dunărei și fiind întunecă, cădu trăsura cu cai cu tot în valurile Dunărei. Visitiul scăpa cu înotatul, pe când bătrânul conte, fiind în trăsura înohisă, se înecă. Mai târziu fu găsit cadavrul contelui la țermure. În buzunarele hainelor sale s'a aflat o sumă de 167 fl. și mai mulți bani mărunți.

Musica regimentului de infanterie Nr. 82 din locu, va da în sala hotelului Centralu Nr. 1, un concertu, Joi în 8 Octomvre st. n. Inceputul la 8 ore seara.

Musica orașănescă, va da mâne Mercuri o serată musicală în sala hotelului „Europa“. La dorința generală se va esecuta și piesa militară „Der Traum eines Reservisten.“

Numărul Ovrelor emigrați din Rusia a crescut în săptămăna trecută în mod însemnat. Din Königsberg au fost trecuți în America 4000 de Jidovi.

„Ultimul cuvânt.“

Sub titlul acesta „Magy. Hrlp.“ dela 20 Sept. n. c. publică o nostimă notiță eșită din glava unui *Solymosi Elek* cu privire la memoriul, ce tinerimea universitară română din Viena, Gratz etc. vră să-l deă ca răspuns contra-memoriului tinerimei universitare maghiare.

Numitul „proroc“ pretinde a sci, că memoriul universitarilor noștri va apăre cătu mai curând și că prin Novembre se va trimite universităților din străinătate.

„Scim și aceea“, dice *Solymosi*, că procatării nechiamați, cari trăiesc prin Viena și Gratz, se rașimă pe nădejdea, că contra-răspunsul lor va face, ca tinerimea maghiară să stee în nelucrare, fiind-că un alu *doilea* răspuns maghiar ar tir tinerimea noastră în urmările superficialității disgustătoare și prin urmare, chiar și numai din motivul acesta, tinerimea din Viena și Gratz speră, că va câștiga procesul înaintea opiniei publice europene, fiind-că alu ei va fi ultimul cuvânt.

„Ei, der noi n'avem nevoie să tănuim“, continuă „prorocul“ nostru, „că pe această tinerime română o așteptă cea mai meritată amăgire; fiind-că *inteligenta patriotică „română“* din Ungaria, încă de pe acum continuă a se consulta și a se grupa cu scopu, ca ea — ca unicul for competent — să rupă gâtul pentru veci minciunilor și întorochiilor memorandiste.

„Dr. Alexi (os) György, profesorul academiei orientale, care însuși e român (?) — dimpreună cu soții săi de principii comunică desu cu toți acei Români de sentimente patriotice, cari vor subscrie textul acestui *ultimul cuvânt* cinstit din Ungaria.

„Succesul prevăduțu dă garanția și despre aceea, că numărul subscriitorilor va fi așa de mare, încă unei astfel de *mulțimi* nu va pute strica nici ohiar proscierea ultraștilor. Pe această mare mulțime de Români patrioți, doră ohiar noi ei („ultraștii“) nu vor numi-o trădătoare de patriă.

„Sbiocul dera va plesni numai la capetu și acum se poate deja sci cu siguritate, că va urma tocmai contrarul succesului așteptat de agitatorii din România.

„Da, contrarul, adecă consolidarea concordiei și o deplină împăciuire.

„Căci — după ce opinia publică a avut prilegiu de a cunoșce cestiunile acute, în urma măliilor din Bucuresol și după ce s'a ocupat cu acele destul de adencu — e forte probabil, că cestiunei naționale române din Ungaria i-se va face pe veci capetu în socotela compromisiunilor din Bucuresol.

„E de totu probabil, că acțiunea

Românilor patrioți din Ungaria nu se va sfirși cu subscrierea *ultimului cuvânt*. „Despre acesta ne convingă înainte atătu legile logice, cătu și psihice.“

Lari-fari, fari-lari; fari-lari, lari-fari.

Kulturegylet-ul.

Societatea de maghiarisare, Kulturegyletul ardeleanu, fundată înainte de șese ani în Clușiu, și-a ținut Dumineca trecută, 4 Oct. n., a șeptea adunare generală în „capitala seculăscă“ Tergul Mureșului.

Ca publicul nostru să cunoșcă mișcarea dezvoltată de această societate româno-fagă, vom publica și noi câteva date din raportul despre activitatea ei din anul 1890—81.

Raportul se începe cu următoarea introducere:

A da un raportu scurtu despre viața de unu anu a Kulturegyletului, devine din ce în ce totu mai greu, mai imposibil. Activitatea crescândă și intensivă, organismul estinsu și pus pe unu fundamentu amplu, precum și agitațiunea incopiată cu acestea, care în intersul cauzei trebuie să totu crească și nici decum să nu scadă; — tôte acestea face din ce mai imposibilu a-le cuprinde pe tôte de-odată și într'o iocă completă. Cine voese să cunoșcă Kulturegylet-ul, acela — mulțumit Domnului — trebuie să cetesca nu vre-o câte-va șire, ci unu volumu întregu. Națiunea dă unu atestat de înălțimea ei, de puterea ei de viață în această cauză a noastră, atătu de frumos, încătu peptulu ni se înalță, inima ni palpita și cu tôte puterea credinței noastre învețam a iubi și a respecta totu mai multu virtuțile rasei noastre.“

Din datele acestui raportu însemnămu, că numărul membrilor societății: pe viață și fondatori e de 1854, ordinari 11.079, spriginitori 4500, la oaltă 17.433. În decursul numai acestui anu 1890—91 s'au înscris 66 membri fondatori cu 63.863 42 cr.

Societatea posedă 65 de comitete ale filialelor.

Averea societății în decursul anului 1890—91 s'a sporit cu 78.280 fl. 53 cr. Capitalul disponibil în bani face 563.828 fl. 30 cr. er averea totală a societății face 905.009 fl. 72 cr. în care se cuprinde și fundațiunea de 221,557 fl. a lui Kun Kocsárd. Venitul „siguru și pozitivu“ după întreaga avere este anualu de 38—40.000 fl.

Societatea dispune mai departe de 104 instituțiuni ridicare, ajutate seu asigurate de ea în 94 de comune din Ardealu.

Demonstrațiunile din Roma.

Cu privire la cele relatate în numărul de ieri, se mai comunică următoarele amănunte:

bilul fiu și urmașu alu renumitului seu tată, periclitase existența statului Florentinu prin nesocotitele încurcături cu Carolu VIII alu Franciei. Când regele Franciei se afla în expedițiunea sa prin Italia, intră prin Florența și dade pradă soldaților săi palatul Mediceiloru, cu tôte comorile sale de artă, anticități, cărți și manuscrite, poporul florentinu îl saluta cu entusiasm și proclama pe regele străinu și inimiou de: *restaurator et protector libertatis florentinae*.

După ce se publicase esilarea casei Medici, a fost schimbată totodată și forma de guvern, pe care Mediceii o făcuseră totu mai aristocratică. O ciudată perioadă de tranzițiune a fost însemnată prin influința fanatică a renumitului Girolamo Savonarola, care ca proroc religios intenționa totodată o reformă politică relațiunilor de statu florentine. Reforma acestui călugăru extraordinaru, care predicase mântuirea în contopirea teocrației cu democrația, avea să isbescă ohiar și în fundamentul bisericeii și această a fost cauza, care a făcut să cadă fulgerul de excomunicare alu Ro-

mei pe capul noului proroc. Savonarola și creațiunea lui cădură jertfă excomunicării Papei Alexandru VI. Proorocul, care voise statul lui Dumneđu și guvernău democraticu, a murit pe rugul aprinsu. După mărtea lui Savonarola, puterea guvernului din Florența a fost depusă în mâinile *marelui consiliu* și în ale unui *Gonfaloniera* numit pe viață. La această demnitate a fost alesu *Petru Soderini*, un bărbat blădu și iubitor de popor, der slabu și fără caracteru în timp de pericolu.

Machiavelli a aparținut atătu în virtutea întregii sale pozițiuni politice în Florența, cum și în puterea intimei sale convingeri, partidei contrare Mediceiloru. Elu ședea în cancelaria sa de statu florentinu și în eminentele sale calități spirituale, părea pe deplin mulțumit cu inportantele și forte răsfratele afaceri, ce i-se conoreșuseră aci. Aceste agende constau în conducerea întregii corespondențe interne și externe a statului, în redactarea tractatelor încheiate cu puterile vecine și cu suveranii străini și cu registrarea desbaterilor și concluseru

consiliului.

Talentele sale superioare, cu care se închisese el în actele preste aceste ocupațiuni mai multu mecanice, pentru că începură a-l aplica și înafară de cancelaria sa și a-i încredința misiunile și însărcinările diplomatice cele mai importante. Afacerile de stat ale republicei pe acestu timp se înmulțiseră forte tare, de orece Florența intrase în tractat cu cei mai însemnați și puternici principii ai Europei. Machiavelli, secretarul de stat, ajunse a fi în curând diplomatul adevărat alu Florenței, care pe lângă o mulțime pe misiuni în interiorul statului, a fost întrebuințat la două-șeci și trei de legațiuni în afară, între care și postur de ambasador în Franca și în Germania.

Machiavelli era cu trup și suflet diplomat mai înainte de a fi fost ori ce alta, și în tôte lucrările sale vomă ave a-lu apreția ca pe un diplomat, adecă *artistu de calculare alu succesului politicu*, nu însă ca pe un idealist, ce abstrage dela realitate. Prin acesta însă nu se poate nega, că Machiavelli a sciut și ca

diplomat să se pună în serviciul ideilor politice mai înalte ale patriei sale. În misiunile sale diplomatice, elu totu deuna avea în vedere să studieze situațiunea generală a țărilor în care se afla și adesea el, în rapoartele sale, usa de experiențele câștigate în sfaturi patriotice, pe care le da patriei sale. Aci elu deja nu era numai un diplomat de tôte zilele, care se mișcă între marginele rigidei algebre a relațiunilor și nu trece nici cu inima, nici cu conștiința sa peste cuprinsul instrucțiunei sale.

Pe atunci se pusese mai întâiu în Europa la ordinea zilei așa numitul *sistem alu echilibrului statelor* și prin acesta politica întregă deveni în fond *diplomația*, deorece în totu locul problema era aceea, de a susține prin suspițiune și slăbire reciprocă această balanță artificioasă a puterilor, apărându-se granițele păzite cu gelosia ale fiicărei puteri, aci prin tractate perfide și de rea credință, aci prin rășboie și mai perfide.

Prin aceste oscilațiuni forțate ale relațiunilor de stat europene, care

Peregrinii francezi au scris în registrul pentru străinii dela mormântul lui Victor Emanuel, în loc de numele lor cuvintele: „Vive le Pape!“ Când gardiștii începură să întrebe, că de ce au scris aceste cuvinte, ei strigară: „Brigand le Roi“ și scupară pe mormânt. Ei fură arestați, der se întrepuseră alți peregrini, pentru ca să-i elibereze. Intre ei și între gendarmii se născu o luptă formală și acesta irită în grad foarte mare populațiunea de pe strade, care începură să strige: „Jos cu Francesii!“

Scirea despre cele întâmplate la Pantheon se lăți ca fulgerul în întregu orașul. Poporul se adună din toate părțile în centrul orașului și în curând stradele, în cari locuiau peregrinii, se umplură de o mare mulțime de omeni, cari strigau: „Trăescă Victor Emanuel!“ „Trăescă părintele patriei!“ Apoi mulțimea voi ca ea însăși să judece, pe cei vinovați. Poliția însă îi împedecă să facă acēsta.

Peregrinilor ce se mai află pe strade, le merse foarte rău. Astfel un peregrin ungur a fost crunt bătut, fiindcă a fost ținut de Francesii, până când apoi spuse că e ungur.

Pe strade răsunau strigate de: Jos cu Francesii! Manifestațiunile aceste durară până târziu noaptea.

Peregrinii apoi plecară în cete pe strade, având cocarde albe-galbine și cruci; ajungându pe piața Sf. Petru, ei strigară: „Trăescă regela-papă!“ și cântară în sala Dante, cu ferestrele deschise, imnul papal.

Primarul orașului a trimis regelei următoarea telegramă: „Mii de omeni sunt adunați în jurul casei mele și strigă: „Trăescă regele Italiei!“ Am primit pe conducătorii manifestațiunilor și satisfacându-le dorința lor, anunț Majestății Vostre, că a fost destul numai o simplă bănuelă despre batjocuirea părintelui patriei, pentru ca întregu poporul român să se unească într'o manifestațiune patriotică.“

Albumul, ce se afla la mormântul lui Victor Emanuel a fost predat tribunului ca *corpus delicti*. În el se află 20 de isoălituri nelegibile, cu următoarele observări: „Vive le Pape! Vive le pape-roi.“

Diarul „Popolo Romano“ anunță, că conducătorul procesiunii peregrinilor, abatele Boulay, a vorbit la gara din Roma cu vice-secretarul de stat al ministerului de interne și și-a exprimat mulțămirea, pentru măsurile luate de guvern pentru ocrotirea peregrinilor, apoi și exprima regretul în numele tuturor peregrinilor pentru escesele dela Pantheon, dîcîndu, că el înțelege bine indignarea cea dreptă a populațiunei romane. Diarul favorabil Vatica-

nului „Osservatore Romano“ dîce, că escesele, s'au întâmplat din cauza a trei peregrini ușori la minte. În genere foile papale condamnă escesele, ba chiar se dîce în acele foi, că însuși papa a condamnat purtarea necorectă a celor trei peregrini.

Ministrii francezi din Paris au ținut o conferință sub președința lui Freycinet, în care au hotărît, că față cu escesele de la Roma, prelații francezi să fî provocati, că până la un timp ore-care, să nu mai călătorească la Italia și să nu se mai alătore la procesiunile peregrinilor. Această hotărîre li se va face cunoscut prelaților, prin unu circular alu ministrului de culte și instrucțiune publică Fallières.

Raportul

Camerei comerciale și industriale din Brașov.

În zilele acestea ni-s'a trimis raportul Camerei comerciale din loc pe anul 1890. De astădată el se estinde pentru ultima oră asupra comitatelor Brașov, Treiscaune, Ciuc, Odorhei, Târnava mare, Sibiu și Făgăraș. Prin o ordinațiune a guvernului s'a înființat în Transilvania a treia Camera comercială și industrială, căreia i-s'a încredințat din districtul Brașovului comitatele Ciuc, Treiscaune și Odorheiul. Reședința Târgului Mureșului.

Din partea generală a interesantului raport reproducem următoarele părți esențiale, cari ne dau o iconă despre situațiunea economică din districtul acestei Camere:

Situațiunea comerului și industriei din districtul Camerei din Brașov, după cum s'a prezentat ea în decursul anului 1890, a fost în genere ceva mai favorabilă în comparațiune cu anul trecut. Acesta își află cauza în împrejurarea, că recolta a dat rezultate mai bune și mai departe o parte însemnată a populațiunei ocupate cu producțiunea brută, adică viticultorii (cultivătorii de vii) în urma urcării cu totul extraordinare a prețurilor vinului, pe lângă totă recolta de vin nu prea brillantă, totuși arătară o crescere foarte însemnată în capacitatea lor de consumațiune, ceea ce a esersat o înfriurire imbuurătoare asupra straturilor estinse ale cercurilor industriale și comerciale.

Cu toate acestea trebuie să constatăm, că situațiunea industriei noastre și cu deosebire a industriei mic și se pôte numi orecum multămitore nic în anul 1890, cu care se încheie deceniul apăsător al anilor 1880 și că aci avem a face cu o îmbunătățire relativă trecătoare și nic chiar generală. Căci situațiunea nefavorabilă a politicei comerciale așa cum s'a creat ea dela 1886 prin așa numitul războiu vamal a persistat încă și în

anul esirat; industriei mic, pe lângă totă existența asociațiunilor număröse industriale remase încă din timpurile anteriore, îi lipsece în partea cea mai mare ca și mai înainte o organizațiune potrivită și se află așa dîcîndu în mod atomatic în mijlocul curentului dezvoltării din timpul mai nou.

În anul, despre care raportăm, s'a făcutu anume puține progrese pe terenul Asociațiunilor și Corporațiunilor. În Cristurul se cuiesc s'a formatu o corporațiune industrială, în Sân-Giorgiu se ocupă, după cum ni se pare, cercurile industriale cu destiuinea înființării unei asemenea corporațiuni. Asociațiunea productivă a pantofarilor din Sighișora, care încă dela începutu arătase puțină putere de viață din cauză că intereseții mai cu dare de mână se ținuseră la distanță, s'a desființat; din contra mai mulți postovari din Sighișora s'au întrunit pentru a înființa o fabrică de postav și pentru acēsta au arătat, că ei înțelegu recerițele prezentului.

Totu aci aparține destiuinea înființării unei Asociațiuni industriale de înmagazinare în Brașov către finea anului curent. (Va urma.)

Necrolog.

Subscriși cu inimă înfrântă de durere aduc la cunoștiința consăngenilor, prietenilor și cunoscuților tristul anuicium, cumcă

Gregoriu Moisilu,

fostu vicariu foraneu gr. cat. al Rodnei și parochu al Năseudului, președinte la administrațiunea fondurilor centrale școlastice și de stipendii precum și la cea a fondurilor gr. cat. locale din districtul Năseudului etc.

după unu morbu scurt de aprindere de plămân, astăzi, 3 Octomv st. n. 1891, la 7 ore a. m. și dede blăndu sufletu în mână Creatorului în al 77-lea an al etății și în al 51-lea alu preoției.

Rămășițele pămēntesce se vor așeza spre odichna eternă în cimiterul gr. cat. din Năseud Marti, 6 Octomv st. n. 1891 la 9 ore a. m.

Fiă-i țerina ușoră și memoria eternă!
Dr. C. Moisilu, profesor în Năseud, ca fiu cu socia *Lucreția* și cu fii *Constantin, Vasile, Lucreția, Tudor Olimpia și Elena. Iuliu Moisilu,* profesor în Slatina, ca fiu cu socia *Otilia.*

Necrolog. Ioan B. Popp, comerciant în Brașov, după o suferință scurtă a încetat din viață Duminecă în 22 Septemv v. în etate de 58 de ani. S'a înmormentat astăzi în cimiteriul din Gröveri. — Fiă-i țerina ușoră!

DIVERSE.

Progres. „Ei ai pușcat multe potârnichi la vânătoare?“ — „Nic măcar una. Der în anul acesta am pușcat cu multă mai aprăpe ca în anul trecut!“

La esamen. Profesorul: În care

dintre luptele sale a fost uciș, Gustav Adolf? — Candidatul (după ce se gândi puțin): „Așa cred, că în lupta sa din urmă!“

La bal. O damă către dansatorul ei: „Iubescu valsul, domnule?“ — Domnule (cu foc) O, madamă, îl iubesc cu frenesie!“ — Dama (cu recel) „Atunci, d-le, de ce nu învești să joci valsul, cum se cade?“

„ALBINA“ institutu de credit și de economii. Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor de cass în luna Septemv 1891.

Intrate:

Cassa în Septemv 1891. fl.	5,605.01
Depunerii spre fructificare.	113,283.40
Cambii răscomperate.	86,193.53
Conturi curente.	175,586.30
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi.	3,907.—
Imprumuturi pe produse.	12,634.40
Monetă.	359.34
Interese și provisiuni.	5,162.22
Comisiuni.	3,933.45
Diverse.	14,339.95
fl. 421,004.60	

Esite:

Depunerii spre fructificare fl.	175,739.06
Cambii escomptate.	65,871.10
Conturi curente.	92,794.68
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi.	33,926.50
Imprumuturi pe produse.	3,310.—
Monetă.	20,506.29
Comisiuni.	2,617.11
Interese și provisiuni.	862.67
Diverse.	15,542.32
Spese și salare.	871.12
Numerar cu 31 Sept. 1891.	8,963.75
fl. 421,004.60	

V. Bologa, m. p. N. P. Petrescu m. p. dirigentu. adjunctu.

V. Uvegeș, m. p. comptabilu.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. din 2 Octomv 1891.

Măsura și greutatea		Calitatea.	Valuta austriacă.	
			fl.	cr.
I H. L.		cel mai frumos	8	20
"	Grâu	mijlociu	7	60
"	"	mai slab	6	90
"	Grâu mestecat		4	80
"	Săcară	frumosă	5	80
"	"	mijlocie	5	60
"	Orz	frumos	4	50
"	"	mijlociu	4	30
"	Ovăș	frumos	2	40
"	"	mijlociu	2	30
"	Cucuruz		5	30
"	Mălai		4	50
"	Măzere		9	—
"	Lințe		12	—
"	Fasole		5	—
"	Sămēntă de in		9	50
"	Sămēntă de cănepă		5	—
"	Cartofi		—	95
"	Măzëriche		—	—
1 kil	Carnea de vită		—	48
"	Carnea de porc		—	48
"	Carnea de berbec		—	28
100 kil	Seu de vită	prăspăt	24	—
		topit	36	—

Cursul la bursa din Viena.

din 5 Octomv a. c. 1891

Renta de aur 4%	104.10
Renta de hărtie 5%	100.65
Imprumutul căilor ferate ungare - aur	115.—
do argint	97.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [1-ma emisiune]	111.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [3-a emisiune]	—
Bonuri rurale ungare	80.—
Bonuri croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vin unguresc	—
Imprumutul cu premiul unguresc	147.75
Losurile pentru regularea Tisei și Soghedinului	180.—
Renta de hărtie austriacă	91.15
Galbeni împărătesci	5.55
Napoleon-d'or	9.26 1/2
Mărci 100 imp. germane	57.50
Londra 10 Livres sterlinge	116.80

Proprietaru:

Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil interimalt:

Gregoriu Maior.

aveau de obiect totuși numai egoismul singuraticilor potentați, politica diplomatică adoptă acēstă asprime usturătoare și veninosă și acēstă precalculare perfidă și intrigantă, care în jocul de mână sēmēnă peirea celuilalt și care pe acela îl lasă să apară ca cel mai mare geniu politic, care sciă să înșele mai cu dibăci, să falsifice și să surprindă prin lovituri neașteptate.

În Italia ajunsese arta de balanțare a necesitate pentru conservarea celor cinci state, care între ruinele și jumătățile estințe de stat, rămaseseră pe de-asupra. Aceste corpuri principale italiene erau: Veneția, Roma, Milanul, Neapole și Florența.

Marhiavelli în șola politică a patriei sale, a învățat de timpuriu a cuprinde în pieptul său două lumi cu totul deosebite una de alta și în antiteza cu sentimentele sale interne, a desvolta în sine formele și manierele cele mai perfecte ale unui caracter curat de afaceri de stat: a unui caracter, care trăia și lucra cu totul sistematic și care era în stare a lăsa cu totul ne-

atinsu unu anumit punctu omenesc.

Divinisarea fapte estere, în care constă triumfulu caracterului diplomatic, a și fostu motivul, pe care unu Machiaveli și a putut basa singur numai pozițiunea sa pozitivă și servilă, față cu despotismul timpului său.

Or unde își întorcea Machiaveli privirile pe timpul său, nu vedea la cârmă decât pe cei incapabili și răi și îi se părea, că unei masse de popor destrăbălate și corupte nu i-s-ar pute ajuta decât numai prin aceea, ca să fî aservit prin unu măiestru alu corupțiunei. Unu astfelu de măiestru, care avea totodată să fî și unu organizator creator alu răutății, a intenționat Machiaveli să modeleze în *principel* său.

Machiaveli era unu din acele temperament, care trebuie să prindă viața de toate laturele. La el toate aparțineau întregului și nic unu detailu nu era luat de el în considerare până în acelu grad, ca să lă refuse din considerare față cu întregul său din cauza lui să sacrifice întregul. Acēsta caracterizează

pe deplin și punctul său de vedere politic și ca bărbat de stat. El căuta în toate lucrurile efectul care e opus aperiții și pe care o învinge. Grija lui de căpetenie era, a ține lucrurile în acțiune. Principiile devin numai un obiect lateral alu împăcării subiective, decât cineva voescă viața cu ori ce preț și nu se pôte lipsi de viață.

Viața însă e forța, prin care se utilizează organismul și se face util, și din acest punct de vedere credea Machiaveli a puté agita statele decădēnde ale Italie prin *fortă* și a le ține în viață. Se pôte însă și aceea, că Machiaveli a început cu *totă* convingerea sa despotismul, pe care-l propaga, ca și un punct de mâncare alu unei reacțiuni sensuale binefăcătoare pentru viața poporelor italiene. Acest punct de vedere cu totul artificios, ar fi corăspunsu de altcum prea bine întregului sistem de viață a lui Machiaveli.

(Va urma.)

Cursulu pieței Brașov.

din 6 Octomvre st. n. 1891.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Bancoțote românești, Argintu românesc, Napoleon-d'ori, Lire turcesci, Imperial, Galbini, Seris. fonc. „Albina”, Ruble rusești, and Mărci germane.

Nr. 12686—1891

3—1

PUBLICAȚIUNE

La oficiul orășenesc forestieral din locu suntă de a se ocupa două posturi de adjuncți forestierali.

Veniturile suntă următorele:

Salariu 400 fl.
Banii de quartiră 100 fl.
Pausă de drum 120 fl.
Veniturile dietelor statutarice și rebonificarea speloră de drumă afară de cercul de stațiune.
40 metri cubic de lemne de fagă pentru arsă cu vectorarea în locuință.
Reflectanții asupra unui din aceste posturi au de ași ascerne până în 10 Noemvri a. c. după prăndă la 5 ore suborisului magistratū petițiunile pre-văqute cu atestatū de botezū, cu atestatū de moralitate și cu testimoniul asupra esamenului forestieral de statū depusū în Ungaria, precum și cu testimoniul medicalū asupra destoiniciei fizice în resortulū forestieralū.

Se recere cunoscerea acelor 3 limbi ale patriei.

Brașov, 3 Octomvre 1891.

Magistratū orășenesc.

Nr. 11102—1891

1 1

PUBLICAȚIUNE.

Budgetul asupra percepțiunilor și erogățiunilor comunei orășenesc Brașovă pro. 1892 dimpreună cu aculdele receivere se află conform ș 125 altă art de lege XXII din 1886 în biroulū primarului, strada porții 63, în decursul a 15 zile spre esaminare din partea făcărui.

Făcărui, care este supus dărei, i stă în dreptū de ași ascerne suborisului magistratū până în 20 Octomvre a. c. eventualele observări asupra acestui budgetū.

Brașov, în 3 Octomvre 1891.

Magistratū orășenesc.

Concursu.

Pentru întreținerea a patru copii dela școlele române gr. or. din locu cu costū, cvartiră, luminatū, încăldiță, spălatū etc. din „Internatūlū Christuriani”, se escrie concursu cu terminū de 15 zile dela prima publicare.

Remunerațiunea va fi de 12 fl. lunarū de internistū, ăra celelalte condițiuni se potū afla la Epitropia Bisericii Sf. Nicolae din locu.

Petițiunile în scrisū se adresă la Comitetulū parochialū alū Bisericii Sf. Nicolae.

Comitetulū parochialū.

O specialitate necomparabilă între tôte apele minerale alcalin-acide din monarhiă și străinătate este apa minerală de „RÉPÁT”

care în urma compozițiunei pré fericite a părților sale minerale și a conținutului estraordinarū în acid-carbonic se bucură de o valore medicinală fôrte mare și de unū renume universalū neîntrecutū.

Apa minerală de „RÉPÁT” se întrebunțează ca medicamentū cu cele mai strălucite succese în contra conturbărilor de mistuire, în contra stărilor catarhalice a stomachului și a organelorū respirătore, în contra maladielorū rinichilorū și a beșiceii etc., are unū efectū admirabilū la secrețiunea udatului și este recunoscutū ca remediū solvatorū neprețuibilū.

Celū mai curatū și binefăcătorū productū naturalū.

Ca borviză adevăă beutū cu vinū.

nu se pôte compara această apă escelentă cu nici o altă apă minerală a continentului.

Sampagnulū apelorū minerale.

Conformū ordonanței înaltului ministerū de interne No. 5891/VIII din anulū 1890, apa minerală de Répát este supraveghiată ca apă medicinală după prescripțiunile legilorū sanitare.

Veritabilitatea apei se constată prin aceea, că dopulū sticlei tre-bue să fiă însemnatū cu: „K-Imper Répát”. Deci să rōgă a să observa această spre evitarea falsificărilor prin alte ape inferiōre.

Apa minerală de „RÉPÁT” se găsece în calitate prospătă și veritabilă în depositulū subsemnatului; asemenea și în farmacii, în cele mai multe băcănii și în tôte birturile mai notabile.

Cu tōtă stima

Administrațiunea isvorului Josef György,

Brașov, Strada Michail Weiss (ulița poștei) No. 12.

662,50—13

Mersulū trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilū din 20 Iulie 1891.

Large table with multiple columns showing train routes and fares between various cities like Budapest, Brașov, Sibiu, and others. Includes sub-sections for different routes and specific train services.